

Erik Jensen
Medlem af Inatsisartut

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 129/2021

Brevdato: 12-10-2021
Sags nr. 2021-17647

Kære Erik Jensen

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Du har i brev af 16 september 2021 og i henhold til § 37 i Inatsisartuts forretningsorden stillet i alt tre spørgsmål til Naalakkersuisut.

1. Er Naalakkersuisut enig i betragtningen om at der er en stadig større skævhed mellem udviklingen i Nuuk og resten af kysten, og at denne forskel er blevet for stor?

Svar:

Koalitionen arbejder for at mindske uligheden socialt og på økonomisk plan. Disse hensyn indgår såvel i arbejdet med skattereform som med en ny holdbarheds- og vækstplan.

Spørgsmålet kan angribes såvel politisk som fagligt. En faglig vurdering afspejler sig i de eksisterende udligningsordninger, som er aftalt kommunerne i mellem og hvor Kommuneqarfik Sermersooq er netto bidrager til de øvrige kommuners økonomi.

En politisk funderet udligning finder f.eks. sted med enhedsprissystemet på energi og godstransport, som reelt også indebærer en udligning, eftersom enhedsprisen i et naturligt højpris område nødvendigvis må finansieres af en overpris betaling i et naturligt lavprisområde. I den sammenhæng kan der indfinde sig et modsætningsforhold mellem et solidaritetsprincip på den ene side og så en nødvendig fokus på incitamenter til effektivitet på den anden. Udligningsordningerne følger et solidaritetsprincip, men stækker samtidig den effektivitet med hvilke, ressourcer bringes i anvendelse.

Om skævheden er blevet for stor, afhænger af, om den er en konsekvens af udviklingen i Nuuk eller sker på trods af samme. Det synes umiddelbart som en falsk modsætning, at de øvrige kommuner er sat tilbage i deres udvikling på grund af Kommuneqarfik Sermersooqs udvikling. Den egentlige udfordring består i at øvrige kommuner dynamisk drager fordel af den vækst, som pt. blandt andet udgår fra hovedstaden.

Man kunne med andre ord spørge, om en kontinuerligt øget udligning i form af øget ressourceoverførsel fra Kommuneqarfik Sermersooq til øvrige kommuner er et egentligt svar på udfordringen?

Samfundet står generelt over for en udfordring med at finansiere fremtidens velfærd som følge af de kommende 10-15 års demografiske ændringer. Det gør alle fem kommuner således også, men ikke nødvendigvis i lige stor grad.

Der foregår/forberedes i øjeblikket forskellige indledende analyser som led i forberedelsen af en kommende holdbarheds- og vækstplan, herunder af strukturelle udfordringer på tværs af kommunegrænser.

Det er herudover forventningen, at spørgsmålet om ulighed også kan indgå i en kommende landsplanredegørelse.

Naalakkersuisut er således meget opmærksom på ulighedsproblematikken, jf. også svaret til spørgsmål 3.

2. Hvad vil Naalakkersuisut gøre ved den stigende ulighed imellem kommunerne?

Svar:

Det skal for god ordens skyld indledningsvist understreges, at Naalakkersuisut med besvarelsen af foregående spørgsmål ikke har taget stilling til, om der rent faktisk er en stigende ulighed mellem kommunerne. Dette spørgsmål vil kunne blive afdækket i en kommende landsplanredegørelse eller i Holdbarheds- og Vækstplan II, Arbejdet med en officiel fattigdomsgrænse vil også kunne være af betydning her.

Naalakkersuisut vil arbejde på, at Grønland har det stærkest mulige fundament for at sikre, at samtlige borgere i landets kommuner har lige, stabil og fremtidssikret adgang til de fundamentale kerneydelser, som man typisk forbinder med en velfærdsstatsmodel, herunder adgang til sociale sikkerhedssystemer, uddannelse og et moderne sundhedssystem. Udligningsstrukturer kommunerne imellem skal så vidt muligt forankres i objektive kriterier.

Hovedstadskommunen spiller en vigtig rolle i Naalakkersuisuts vision om, at økonomien i landet skal være flerstrengt og dermed mere robust, men det gør de øvrige kommuner også.

Det er således åbenlyst, at skal målet nås, da skal der skal løftes i flok.

En vigtig målestok i den forbindelse er kommunernes mulighed for at koordinere og samarbejde konstruktivt i forhold til stående udfordringer som den demografiske udvikling, boligudbuddet og en uomgængelig opgradering af arbejdskrafts-ressourcen.

Her spiller udligningsordninger mellem kommunerne en rolle. Samtidig er der behov for strategisk dybde i udviklingsplanlægningen, således den ikke blot fokuserer på flytning af de samme ressourcer imellem byer og regioner.

3. Hvad har Naalakkersuisut af udviklingsplaner for at mindske uligheden imellem kommunerne?

Svar:

Naalakkersuisut er i færd med forberede en ny holdbarheds- og vækstplan. I den sammenhæng vil spørgsmålet om behovet for eventuel ændring af skatteudligningen mellem kommunerne forventeligt indgå.

Det er på nuværende tidspunkt for tidligt at konkludere herpå, idet der forinden vil blive foretaget en evaluering af den nuværende kommunale skatteudligning, herunder en

beskrivelse af muligheder og konsekvenser relateret til fastsættelsen af alternative modeller for udligning mellem kommunerne.

Med venlig hilsen

Asii Chemnitz Narup